

ВОСЬМИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

08 серпня 2024 року

Львів

Справа № 380/30441/23

пров. № А/857/9271/24

Восьмий апеляційний адміністративний суд у складі колегії суддів:

головуючого судді

Судової-Хомюк Н.М.,

суддів

Онишкевича Т.В., Сеника Р.П.,

розглянувши в порядку письмового провадження в м. Львові апеляційну скаргу 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса ДПС України (Військової частини 9938) на рішення Львівського окружного адміністративного суду від 15 березня 2024 року у справі № 380/30441/23 за адміністративним позовом [REDACTED] 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса (Військової частини 9938), 105 прикордонного загону ім. князя Володимира Великого про визнання дії та бездіяльності протиправними,

суддя (судді) в суді першої інстанції – Мартинюк В.Я.,

час ухвалення рішення – не зазначено,

місце ухвалення рішення – м. Львів,

дата складання повного тексту рішення – не зазначено,

В С Т А Н О В И В:

[REDACTED] вернувся в Львівський окружний адміністративний суд з позовом до 3 прикордонного загону ім. Героя України полковника Євгенія Пікуса ДПС України (далі також військова частина 9938, відповідач 1), 105 прикордонного загону ім. князя Володимира Великого (далі також військова частина 2253, відповідач 2), в якому просив суд:

- визнати протиправною діяльність 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса (Військова частина 9938) та 105 прикордонного загону імені князя Володимира Великого (Військова частина 2253) щодо ненарахування та невиконання додаткової грошової винагороди в розмірі 100000 гривень за період з 01.11.2022 по 10.12.2022 року та з 24.12.2022 по 20.01.2023 року пропорційно дням участі в бойових діях передбаченій Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану»;

- зобов'язати 3 прикордонний загін імені Героя України полковника Євгенія Пікуса (Військова частина 9938) та 105 прикордонний загін імені князя Володимира Великого (Військова частина 2253) виплатити невиконану додаткову грошову винагороду в розмірі 100000 гривень за період з 01.11.2022 по 10.12.2022 року та з 24.12.2022 по 20.01.2023 року пропорційно дням участі в бойових діях передбачену Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану».

Позов обґрунтовує тим, що він брав участь у бойових діях або забезпеченні заходів з національної безпеки та оборони, відсічі і стримуванні агресії на території Чернігівської області у спірний період, що підтверджується довідкою від 16.09.2022 №4504, проте всупереч вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 №168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану» йому не нараховано та не виплачено більшу частину додаткової грошової винагороди. Оскільки, позивачу було відмовлено у зазначеній виплаті, він звернувся за захистом своїх прав та інтересів з позовом до суду.

Рішенням Львівського окружного адміністративного суду від 15 березня 2024 року позовні вимоги задоволено частково.

Визнано протиправною бездіяльність 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса (Військова частина 9938) щодо ненарахування та невиконання [REDACTED] додаткової грошової винагороди в розмірі 100000 гривень в частині періоду з 01.11.2022 по 10.12.2022 року та з 24.12.2022 по 31.12.2022 року пропорційно дням участі в бойових діях передбаченій Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану».

Зобов'язано 3 прикордонний загін імені Героя України полковника Євгенія Пікуса (Військова частина 9938) виплатити додаткову грошову винагороду [REDACTED] розмірі до 100000 гривень в частині періоду з 01.11.2022 по 10.12.2022 року та з 24.12.2022 по 31.12.2022 року пропорційно дням участі в бойових діях передбачену Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 року №168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану».

В іншій частині у задоволенні позову відмовлено.

Не погоджуючись із рішенням суду першої інстанції, відповідачем 1 подана апеляційна скарга. Доводи апеляційної скарги апелянт обґрунтовує невірним застосуванням судом першої інстанції норми матеріального права, що привело до порушення в свою чергу норми процесуального права. Зазначає, що реалізація приписів наказів 392-АГ та 628-АГ здійснюється органами Держприкордонслужби (органами військового управління (штабів угруповань військ (сил) або штабів тактичних груп), включеними до складу діючих угруповань військ (сил) Сил оборони держави) безпосередньої участі військовослужбовця, який має право на виплату додаткової винагороди, передбаченої Постановою № 168

Вказує, що обов'язок виплати додаткової винагороди у розмірі 100 000 грн, передбаченої Постановою № 168, виникає у відповідача виключно після отримання нормативно закріпленого переліку документів щодо безпосередньої участі позивача у бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах ведення бойових дій.

Звертає увагу, що сам лише факт безпосереднього перебування позивача в районах ведення воєнних (бойових дій) не є підтвердженням його безпосередньої участі у бойових діях або заходах, та не є підставою для нарахування та виплати додаткової винагороди.

Також, зазначає, що суд першої інстанції встановив, що безумовним доказом підтвердження є довідка видана начальником 105 прикордонного загону. Водночас, 105 прикордонний загін імені князя Володимира Великого Державної прикордонної служби України повідомляв донесеннями від 08.11.2022 № Т/22-4313- 22-Вих та від 04.12.2022 № Т/22-4933-22-Вих, що підстави для виплати позивачу додаткової винагороди 100000 грн відсутні, на що суд першої інстанції не звернув увагу.

Просить скасувати рішення Львівського окружного адміністративного суду від 15 березня 2024 року в частині задоволення позовних вимог та прийняти нове, яким відмовити в задоволенні позовних вимог.

Позивачем до суду подано відзив на апеляційну скаргу. У відзиві зазначає, що підставою надання довідки № 4504 від 20.01.2023 є бойовий наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 165 гриф від 16.09.2022. Суд першої інстанції правомірно зазначає, що дана довідка відповідає формі та змісту згідно додатку 2 до наказу від 30.07.2022 №392 (пункт 11) та додатку 2 до наказу від 09.12.2022 № 628 (пункт 8), оскільки у ній зазначено: військове звання позивача, прізвище та ініціали, період безпосередньої участі, підставу та підписана така командиром військової частини 2253 Олександром Чорним. Враховуючи вищезазначені обставини, у вказаній довідці Державною прикордонною службою України (військова частина 2253) зазначено, зокрема те, що позивач брав безпосередню участь у бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії на території Чернігівської області впродовж спірного періоду, яка видана на підставі бойового наказу Адміністрації Державної прикордонної служби України від 16 вересня 2022 року №165/гриф. Таким чином, вважаємо, що вищезазначена довідка, що підтверджує факт участі [REDACTED] в бойових діях або забезпеченні заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії на території Чернігівської області у визначений період є допустимими, належними, достовірними та достатніми доказами безпосередньої участі відряджених військовослужбовців у бойових діях або заходах, а відтак і підтверджують їх право на виплату додаткової винагороди у повному розмірі.

Вказує, що аргументи скажника, щодо невивплати збільшеної винагороди до 100000 гривень за спірний період є неналежними, необґрунтованими та такими, що не підлягають врахуванню та задоволенню судом апеляційної інстанції. Просить відмовити в задоволенні апеляційної скарги.

У відповідності до частини першої статті 311 Кодексу адміністративного судочинства України суд апеляційної інстанції вважає за можливе розглянути справу в порядку письмового провадження, так як апеляційну скаргу подано на рішення суду першої інстанції, що ухвалене в порядку письмового провадження (без повідомлення сторін) за наявними у справі матеріалами.

Відповідно до частини першої статті 308 КАС України суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги.

Заслухавши суддю-доповідача, перевіrivши матеріали справи та доводи апеляційної скарги, суд приходить до висновку, що апеляційну скаргу слід залишити без задоволення з огляду на наступні підстави.

Судом першої інстанції встановлено та підтверджується матеріалами справи, що відповідно до довідки переселенця 1318-7501115760, виданої 07.07.2022 УСЗН Яворівської РДА (Мостиський) фактичне місце проживання/перебування Яценка Сергія Геннадійовича: вул.Центральна, буд 1. с.Малнів, яке розташоване на території Львівської області та адміністративно входить до складу Яворівського району цієї області.

Позивач, згідно витягу з наказу начальника 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса Державної прикордонної служби України від 04.06.2023 № 277-ОС «Про особовий склад», призначений на посаду інспектора прикордонної служби 1 категорії - фельдшером відділу прикордонної служби зенітно-ракетних засобів, звільнивши з посади інспектора прикордонної служби 1 категорії – фельдшера третього відділу прикордонної служби (тип С) першої прикордонної комендатури швидкого реагування.

В подальшому, згідно наказу начальника загону від 11.10.2023 № 649-ОС «Про особовий склад» позивач виключений зі списків особового складу та всіх видів забезпечення та вибув для подальшого проходження служби до військової частини 2142 м. Мукачево, з 13 жовтня 2023 року.

На підставі бойового наказу Адміністрації Державної прикордонної служби від 16.09.2022 №165 (гриф) військовослужбовці відділу прикордонної служби №2 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса Державної прикордонної служби України (військова частина 9938), зокрема, позивач вибув до 105 прикордонного загону імені князя Володимира Великого Державної прикордонної служби України (військова частина 2253) на ділянку українсько - білоруського кордону в межах Чернігівської області в оперативне підпорядкування начальника 105 прикордонного загону імені князя Володимира Великого Державної прикордонної служби України (військова частина 2253).

Відповідно до бойового наказу Адміністрації Державної прикордонної служби України від 19.12.2022 № 229 (гриф) та бойового наказу начальника 105 прикордонного загону від 17.01.2023 №263 (гриф) військовослужбовці відділу прикордонної служби №2 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса Державної прикордонної служби України (військова частина 9938), зокрема позивач вибув до 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса Державної прикордонної служби України (військова частина 9938) 20.01.2023.

Як вбачається з наказів №392/0/81-22-АГ від 30.07.2022 та №628/0/81-22-АГ від 09.12.2022, такі видані на реалізацію пункту 2-1 Постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану» з метою врегулювання порядку і умов здійснення виплат військовослужбовцям Державної прикордонної служби України додатково винагороди під час дії воєнного стану, про що зазначено в преамбулах вказаних наказів.

Відповідно до Наказів Головнокомандувача Збройних сил України та від 02.12.2022 № 311 від 02.01.2023 № 1 визначено райони ведення воєнних (бойових) дій з 01.11.2022 по 30.11.2022 та з 01.12.2022 по 31.12.2022, в тому числі, Чернігівська область.

В матеріалах справи наявна довідка Військової частини 2253 Державної прикордонної служби України з якої видно, що позивач брав участь у бойових діях або забезпеченні заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії на території Чернігівської області: з 01.11.2022 по 30.11.2022 року; з 01.12.2022 по 10.12.2022 року; з 24.12.2022 по 31.12.2022 року та з 01.01.2023 по 20.01.2023 року.

З витягів із наказів від 03.12.2022 №4112-ОС, від 26.12.2022 №4613-ОС, від 03.02.2023 №56-ОС та додатків до них передбачено виплати позивачу додаткової винагороди у розмірі 30 000,00 грн. та згідно із наказу від 08.02.2023 №64-ОС передбачено виплату додаткової винагороди у розмірі 70 000,00 грн. пропорційно дням участі у бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії за січень 2023 року за період з 01.01.2023 по 31.01.2023 включно.

З матеріалів справи вбачається, що позивачу відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 р. № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану» було виплачено додаткову винагороду за спірний період в розмірі 90 000 грн. (виписка по картковому рахунку в матеріалах справи).

Вищезазначене підтверджується, зокрема довідкою №41 від 26.01.2024, яка знаходиться в матеріалах справи.

В подальшому, представник позивача звернувся зі скаргою від 26.05.2023 до Чернігівської спеціалізованої прокуратури у сфері оборони, Спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Східного регіону, Адміністрації Державної прикордонної служби України щодо виплат додаткової грошової винагороди та проведення перевірки щодо бездіяльності військового командування 105 прикордонного загону імені князя Володимира Великого (військова частина 2253) та 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса (військова частина 9938), яка полягає у нездійсненні виплат додаткової грошової винагороди в розрахунку на місяць.

Листом, який наявний в матеріалах справи, Адміністрація державної прикордонної служби України на скаргу від 25.06.2023 представнику позивача повідомлено, що нарахування та виплата позивачу додаткової винагороди, визначеної Постановою №168 не здійснювались, інформація щодо нарахування і виплати грошового забезпечення та інших виплат відсутня. Також, зазначено, що Адміністрація Держприкордонслужби не наділена повноваженнями щодо підтвердження безпосередньої участі у бойових діях або забезпечення здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії та видання наказу стосовно військовослужбовців 3 прикордонного загону, які перебувають в оперативному підпорядкуванні 105 прикордонного загону. Роз'яснено, що у разі невиплати додаткової винагороди або незгоди з її розмірами, кожен військовослужбовець вправі звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи законних інтересів.

Не погодившись із такою відповіддю представник позивача звернувся з адміністративним позовом до суду.

Приймаючи оскаржуване рішення, суд першої інстанції дійшов висновку, що оформлена відносно позивача довідка від 20 січня 2023 року №4504, яка видана на підставі бойового наказу Адміністрації Державної прикордонної служби України від 16 вересня 2022 року № 165/гриф є допустимим, належним, достовірним та достатнім доказом безпосередньої участі позивача (відрядженого військовослужбовця) у бойових діях або заходах, а відтак і підтверджує його право на виплату додаткової винагороди пропорційно дням участі в бойових діях передбаченої Постановою 168 в частині періоду з 01.11.2022 по 10.12.2022 року та з 24.12.2022 по 31.12.2022 року.

Суд апеляційної інстанції погоджується з таким висновком з огляду на наступне.

Згідно із положеннями частини 2 статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

За змістом частини першої статті 6, частини першої статті 14 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» від 3 квітня 2003 року № 661-IV Державна прикордонна служба України є правоохоронним органом спеціального призначення, до особового складу якої входять військовослужбовці та працівники Державної прикордонної служби України.

Згідно зі статтею 16 цього Закону умови грошового забезпечення військовослужбовців та оплати праці працівників Державної прикордонної служби України визначаються законодавством.

Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20 грудня 1991 року №2011-ХІІ, дія якого, в силу приписів пункту 1 частини першої статті 3 цього Закону, поширюється в тому числі на військовослужбовців правоохоронних органів спеціального призначення, держава гарантує військовослужбовцям достатнє матеріальне, грошове та інші види забезпечення в обсязі, що відповідає умовам військової служби, стимулює закріплення кваліфікованих військових кадрів.

У частині другій статті 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» встановлено, що до складу грошового забезпечення входять: посадовий оклад, оклад за військовим званням; щомісячні додаткові види грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер, премія); одноразові додаткові види грошового забезпечення.

Згідно з абзацами першим і другим частини четвертої статті 9 цього Закону грошове забезпечення виплачується у розмірах, що встановлюються Кабінетом Міністрів України, та повинно забезпечувати достатні матеріальні умови для комплектування Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів кваліфікованим особовим складом, враховувати характер, умови служби, стимулювати досягнення високих результатів у службовій діяльності.

Порядок виплати грошового забезпечення визначається Міністром оборони України, керівниками центральних органів виконавчої влади, що мають у своєму підпорядкуванні утворені відповідно до законів України військові формування та правоохоронні органи, керівниками розвідувальних органів України.

На виконання Указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» та № 69 «Про загальну мобілізацію» Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 28 лютого 2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану».

У пункті 1 цієї постанови Уряд установив, що на період дії воєнного стану військовослужбовцям Збройних Сил, Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Головного управління розвідки Міністерства оборони, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Управління державної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту, військовим прокурорам Офісу Генерального прокурора, особам рядового і начальницького складу Державної служби з надзвичайних ситуацій, співробітникам Служби судової охорони, особам начальницького складу управління спеціальних операцій Національного антикорупційного бюро та поліцейським виплачується додаткова винагорода в розмірі 30 000 гривень щомісячно (крім військовослужбовців строкової служби), а тим з них, які беруть безпосередню участь у бойових діях або забезпечують здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах у період здійснення зазначених заходів (у тому числі військовослужбовцям строкової служби), - розмір цієї додаткової винагороди збільшується до 100 000 гривень в розрахунку на місяць пропорційно часу участі у таких діях та заходах. Виплата такої додаткової винагороди здійснюється на підставі наказів командирів (начальників).

Постановою Кабінету Міністрів України від 7 липня 2022 року № 793 в абзаці першому пункту 1 постанови № 168 слова і цифри «додаткова винагорода в розмірі 30000 гривень щомісячно» замінені словами і цифрами «додаткова винагорода в розмірі до 30000 гривень пропорційно в розрахунку на місяць».

У решті зміст пункту 1 цієї постанови в частині, що стосується виплати додаткової винагороди військовослужбовцям Державної прикордонної служби, на час виникнення спірних правовідносин (з 10 жовтня 2022 року до 8 січня 2023 року) не змінювався.

Разом з цим, у постанові від 6 квітня 2023 року у зразковій справі №260/3564/22, яка набрала законної сили, Верховний Суд дійшов висновку, що зміст внесених постановою Кабінету Міністрів України від 7 липня 2022 року № 793 змін до постанови № 168 у частині визначення розміру додаткової винагороди «до 30000 гривень пропорційно в розрахунку на місяць» замість «30000 гривень щомісячно» не свідчить про те, що такі зміни вплинули на розмір додаткової винагороди, адже за загальним правилом заробітна плата (грошове забезпечення) виплачується щомісячно за фактично відпрацьований час, тому визначена Урядом «пропорційність» із прив'язкою до місячного періоду фактично передбачає виплату додаткової винагороди в розмірі 30000 гривень на місяць за умови відпрацювання норми робочого часу відповідного місяця.

Аналіз наведених норм законодавства дає підстави для висновку про те, що встановлена постановою Кабінету Міністрів України № 168 додаткова винагорода в розмірі 30000 гривень на місяць є складовою грошового забезпечення військовослужбовців Державної прикордонної служби, що виплачується їм на період дії воєнного стану та підлягає збільшенню до 100000 гривень в розрахунку на місяць пропорційно часу їх безпосередньої участі у бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії під час перебування безпосередньо в районах у період здійснення зазначених заходів.

Водночас реалізація зазначених приписів постанови Кабінету Міністрів України № 168 вимагала визначення порядку й умов виплати додаткової винагороди з метою встановлення переліку бойових дій та заходів, передбачених абзацом першим пункту 1 цієї постанови, а також визначення документів, які підтверджують безпосередню участь військовослужбовця у таких діях і заходах, враховуючи, що Інструкція про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Державної прикордонної служби України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25 червня 2018 року № 558, не врегульовувала цих питань.

Про необхідність визначення керівниками відповідних міністерств та державних органів порядку і умов виплати додаткової винагороди, а також одноразової грошової допомоги, передбачених постановою Кабінету Міністрів України № 168, вказано і в пункті 2-1 цієї постанови, доповненому згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 7 липня 2022 року № 793.

30 липня 2022 року Адміністрація Держприкордонслужби, посилаючись на пункт 2-1 постанови № 168, видала наказ № 392-/0/81-22-АГ «Про реалізацію вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 168», який був уведений в дію з 1 серпня 2022 року.

Пункт 2 цього наказу визначав вичерпний перелік бойових дій і заходів, передбачених пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України № 168, виконання яких у відповідні дні давало військовослужбовцю Держприкордонслужби право на збільшення додаткової

винагороди до 100000 грн у розрахунку на місяць пропорційно часу його безпосередньої участі:

- 1) бойових завдань із ведення руху опору на тимчасово окупованій території України;
- 2) бойових завдань з пошуку, виявлення і знешкодження диверсійно-розвідувальних груп, незаконних збройних формувань (озброєних осіб), поєднаних з безпосереднім контактом з такими групами, формуваннями, особами;
- 3) бойових завдань у районах безпосереднього ведення бойових дій з виявлення та вогневого ураження повітряних цілей;
- 4) польотів у районах безпосереднього ведення бойових дій або ведення повітряного бою, а також заходів з виводу повітряних суден з-під удару противника з виконанням зльоту;
- 5) бойових (спеціальних) завдань у районах безпосереднього ведення бойових дій кораблями, катерами, суднами в морській, річковій акваторії, поєднаних з вогневим ураженням або безпосереднім зіткненням з противником;
- 6) бойових завдань з відбиття збройного нападу (безпосереднього вогневого ураження) на об'єкти, що охороняються, у тому числі бойові позиції, блокпости, контрольно-пропускні пункти, спостережні пункти, звільнення таких об'єктів у разі їх захоплення або спроби насильного заволодіння зброєю, бойовою та іншою технікою, за умови безпосереднього зіткнення з противником або нанесення руйнувань чи пошкоджень цим об'єктам під час вогневого ураження;
- 7) бойових (спеціальних) завдань на лінії бойового зіткнення (в межах району виконання бойових (спеціальних) завдань органом (підрозділом, у тому числі зведеним) Держприкордонслужби оборони або наступу, контрнаступу, контратаки) під час перебування у складі органу військового управління, штабу угруповання військ (сил) або штабу тактичної групи, включеної до складу діючих угруповань військ (сил) Сил оборони держави;

8) бойових (спеціальних) завдань із всебічного забезпечення органів Держприкордонслужби або їх підрозділів (у тому числі зведених), які виконують завдання у складі діючих угруповань військ (сил) Сил оборони держави безпосередньо в районі ведення бойових дій згідно бойовим розпорядженням, поєднане з вогневим ураженням або безпосереднім зіткненням з противником.

У пункті 4 наказу №392-/0/81-22-АГ встановлено, що підтвердження безпосередньої участі військовослужбовців у бойових діях або заходах, передбачених пунктом 2 цього наказу, здійснюється на підставі сукупності наявної інформації у таких документах:

- 1) бойового наказу (бойового розпорядження);
- 2) журналу бойових дій (службово-бойових дій, вахтового, навігаційно-вахтового, навігаційного журналу), журналу ведення оперативної обстановки, бойового донесення (підсумкового, термінового, позатермінового) або постової відомості (під час охорони об'єкта, на який було здійснено збройний напад);
- 3) рапорту (донесення) начальника (командира) підрозділу (тимчасово створеної групи військовослужбовців, зведеного загону, катерів і кораблів Морської охорони, екіпажу літака, вертольоту тощо) про участь кожного військовослужбовця (у тому числі з доданих або оперативно підпорядкованих підрозділів) у бойових діях, у виконанні бойових (спеціальних) завдань, із зазначенням військових звань, прізвищ, імен та по батькові, а також кількості днів участі військовослужбовців у таких діях та заходах.

Згідно з пунктом 5 наказу № 392-/0/81-22-АГ для військовослужбовців, відряджених до органів військового управління Держприкордонслужби, окрім документів, зазначених у пункті 4 цього наказу, безпосередня участь у бойових діях або заходах, передбачених пунктом 2 цього наказу, додатково підтверджується довідкою за формою, наведеною у додатку 1 до цього наказу, що видається начальником органу Держприкордонслужби, який веде (вів) бойові дії та до якого для виконання завдань відряджені військовослужбовці, із зазначенням періоду (кількості днів) такої участі (абзац перший пункту 5 наказу).

Для військовослужбовців Держприкордонслужби, які відряджені до органів військового управління (штабів угруповань військ (сил) або штабів тактичних груп), включених до складу діючих угруповань військ (сил) Сил оборони держави, у підпорядкування яких вони передані, безпосередня участь у бойових діях або заходах, передбачених пунктом 2 цього наказу, підтверджується довідкою, виданою керівником відповідного органу військового управління, з відображенням у ній термінів безпосередньої участі у бойових діях або заходах кожного військовослужбовця (абзац другий пункту 5 наказу).

У довідках, передбачених цим пунктом, обов'язково мають зазначатися відомості про підтверджуючі документи, передбачені пунктом 4 цього наказу (абзац третій пункту 5 наказу).

Відповідно до пункту 10 наказу №392-/0/81-22-АГ облік військовослужбовців, які беруть безпосередню участь в бойових діях або заходах, передбачених пунктом 2 цього наказу та підготовку проекту наказу про виплату додаткової винагороди, передбаченої пунктом 1 цього наказу, в органах Держприкордонслужби покладено на штаб органу, а у випадку відсутності штабу - на підрозділ (посадову особу), який веде облік бойових дій.

Надання військовослужбовцям довідок про участь у зазначених заходах здійснює підрозділ, який веде облік особового складу.

Відповідно до пункту 11 наказу №392-/0/81-22-АГ склад органів і підрозділів Держприкордонслужби, які беруть (брали) участь у бойових діях або заходах у відповідних районах ведення бойових дій, визначаються щомісячно наказом Адміністрації Держприкордонслужби відповідно до рішень (наказів, директив, розпоряджень) Головнокомандувача Збройних Сил України (абзац перший пункту 11 наказу).

Інформація про військовослужбовців, відряджених з інших органів та підрозділів Держприкордонслужби, дні їх безпосередньої участі у бойових діях або заходах, передбачених пунктом 2 цього наказу, подаються начальниками органів Держприкордонслужби (органів військового управління (штабів угруповання військ (сил) або штабів тактичних груп), включених до складу діючих угруповань військ (сил) Сил оборони держави, до 5 числа щомісячно (у поточному місяці за попередній) в органи, в яких ці військовослужбовці проходять службу, за формою, наведеною у додатку 2 до цього наказу (абзац другий пункту 11 наказу).

Згідно з пунктом 12 наказу № 392-/0/81-22-АГ виплата військовослужбовцям додаткової винагороди здійснюється щомісяця (у поточному місяці за попередній) на підставі наказів начальника (командира) органу Держприкордонслужби, а начальникам (командирам) органів Держприкордонслужби - на підставі наказів вищих начальників (командирів).

До наказу про виплату додаткової винагороди, виходячи з розміру до 100 тисяч гривень на місяць, в обов'язковому порядку додаються узагальнені дані, отримані з документів, передбачених пунктами 4-6 цього наказу.

З 1 грудня 2022 року був уведений в дію наказ Адміністрації Держприкордонслужби від 9 грудня 2022 року №628/0/81-22-АГ «Про реалізацію вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року №168».

Цей наказ дещо змінив перелік бойових дій і заходів, передбачених пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України №168, проте залишився незмінним перелік документів для підтвердження безпосередньої участі військовослужбовців, у тому числі відряджених, у таких бойових діях або заходах.

Згідно з пунктом 3 наказу Адміністрації Держприкордонслужби від 9 грудня 2022 року № 628/0/81-22-АГ документами, що підтверджують безпосередню участь військовослужбовців у бойових діях або заходах, є:

- 1) бойовий наказ (бойове розпорядження);
- 2) журнал бойових дій (службово-бойових дій, вахтовий, навігаційно-вахтовий, навігаційний журнал), журнал ведення оперативної обстановки, бойове донесення або постова відомість під час охорони об'єкта, на який було здійснено збройний напад чи копії або витяги з них;
- 3) рапорт (донесення) начальника (командира) підрозділу (групи, загону, екіпажу) про участь кожного військовослужбовця (у тому числі з доданих або оперативно підпорядкованих підрозділів) у бойових діях або заходах, у виконанні бойових (спеціальних) завдань, із зазначенням військового звання, прізвища, власного імені та по батькові (за наявності), а також кількості днів участі військовослужбовців у таких діях або заходах.

В апеляційній скарзі військова частина 9938 зазначає про відсутність доказів безпосередньої участі позивача у бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії під час безпосереднього перебування в районах у період здійснення зазначених заходів, що давало би йому право на отримання додаткової винагороди до 100000 грн відповідно до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України №168.

Суд апеляційної інстанції критично ставиться до таких тверджень скаржника з огляду на наступне.

В матеріалах справи міститься довідка від 20 січня 2023 року №4504 (а.с.12), яка видана сержанту [REDACTED] о проходить військову службу у військовій частині 9938, в тому що він брав безпосередню участь у бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії на території Чернігівської області: з 01 листопада по 30 листопада 2022 року; з 01 грудня по 10 грудня 2022 року; з 24 грудня по 31 грудня 2022 року; з 01 січня по 20 січня 2023 року. Підстава: Бойовий наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 16 вересня 2022 року №165/гриф.

Судом першої інстанції встановлено, що дана довідка відповідає формі та змісту згідно додатку 2 до наказу від 30.07.2022 №392 (пункт 11) та додатку 2 до наказу від 09.12.2022 №628 (пункт 8), оскільки у ній зазначено: військове звання позивача, прізвище та ініціали, період безпосередньої участі, підставу та підписана така командиром військової частини 2253 Олександром Чорним.

Як зазначалось вище, згідно абзаців 2, 3 пункту 5 Наказу № 392-АГ та абзаців 2, 3 пункту 7 Наказу № 628-АГ передбачено, що для військовослужбовців Держприкордонслужби, які відряджені до органів військового управління (штабів угруповань військ (сил) або штабів тактичних груп), включених до складу діючих угруповань військ (сил) Сил оборони держави, у підпорядкування яких вони передані, безпосередня участь у бойових діях або заходах, передбачених пунктом 2 цього наказу, підтверджується довідкою, виданою керівником відповідного органу військового управління, з відображенням у ній термінів безпосередньої участі у бойових діях або заходах кожного військовослужбовця. У довідках, передбачених цим пунктом, обов'язково мають зазначатися відомості про підтверджуючі документи, передбачені пунктом 4 Наказу № 392-АГ та пунктом 3 Наказу № 628-АГ.

Враховуючи вищенаведене, колегія суддів погоджується із висновком суду першої інстанції, що наявність даної довідки є належним та допустимим доказом безпосередньої участі позивача у бойових діях і відповідно підтверджує наявність в останнього права на виплату додаткової грошової винагороди в розмірі 100000 гривень пропорційно дням участі в бойових діях передбаченої Постановою 2 № 168.

Аналогічні правові висновки викладені в постанові Верховного Суду від 13.06.2024 в справі № 200/2784/23.

Враховуючи вищенаведе, колегія суддів вважає, що належним способом відновлення порушеного права позивача є зобов'язання 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса (Військова частина 9938) виплатити додаткову грошову винагороду позивачу в розмірі до 100000 гривень в частині періоду з 01.11.2022 по 10.12.2022 року та з 24.12.2022 по 31.12.2022 року пропорційно дням участі в бойових діях передбачену Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 року №168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану».

Відповідно до пункту 30 рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Hirvisaari v. Finland» від 27 вересня 2001, рішення судів повинні достатнім чином містити мотиви, на яких вони базуються для того, щоб засвідчити, що сторони були заслухані, та для того, щоб забезпечити нагляд громадськості за здійсненням правосуддя.

Враховуючи вищенаведене, апеляційний суд визнає, що суд першої інстанції, вирішуючи даний публічно-правовий спір, правильно встановив обставини справи та ухвалив законне рішення з дотриманням норм матеріального і процесуального права, рішення суду першої інстанції ґрунтується на повно, об'єктивно і всебічно з'ясованих обставинах, доводи апеляційної скарги їх не спростовують, а тому підстав для скасування рішення суду першої інстанції немає.

Відповідно до ч.2 ст.6 КАС України та ст.17 Закону України «Про виконання рішень і застосування практики Європейського Суду з прав людини», суди застосовують Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція) та практику

Європейського Суду з прав людини (далі ЄСПЛ) як джерела права.

Так, у рішенні від 10 лютого 2010 у справі «Серявін та інші проти України» ЄСПЛ наголосив на тому, що згідно з його усталеною практикою, яка відображає принцип, пов'язаний з належним здійсненням правосуддя, у рішеннях судів та інших органів з вирішення спорів мають бути належним чином зазначені підстави, на яких вони ґрунтуються. Хоча пункт 1 статті 6 Конвенції зобов'язує суди обґрунтовувати свої рішення, його не можна тлумачити як такий, що вимагає детальної відповіді на кожен аргумент. Міра, до якої суд має виконати обов'язок щодо обґрунтування рішення, може бути різною в залежності від характеру рішення (рішення у справі «Руїс Торіха проти Іспанії» (RuizTorija v. Spain) від 09 грудня 1994). Хоча національний суд має певну свободу розсуду щодо вибору аргументів у тій чи іншій справі та прийняття доказів на підтвердження позицій сторін, орган влади зобов'язаний виправдати свої дії, навівши обґрунтування своїх рішень (рішення у справі «Суомінен проти Фінляндії» (Suominen v. Finland) від 01 липня 2003). Ще одне призначення обґрунтованого рішення полягає в тому, щоб продемонструвати сторонам, що вони були почуті. Крім того, вмотивоване рішення дає стороні можливість оскаржити його та отримати його перегляд вищестоящою інстанцією. Лише за умови винесення обґрунтованого рішення може забезпечуватись публічний контроль здійснення правосуддя (рішення у справі «Гірвісаарі проти Фінляндії» (Hirvisaari v. Finland) від 27 вересня 2001).

Інші зазначені в апеляційній скарзі обставини, окрім вищеописаних, ґрунтуються на довільному трактуванні фактичних обставин і норм матеріального права, а тому такі не вимагають детальної відповіді або спростування.

Згідно ст.316 КАС України, суд апеляційної інстанції залишає скаргу без задоволення, а рішення суду - без змін, якщо визнає, що суд першої інстанції правильно встановив обставини справи та ухвалив судові рішення з додержанням норм матеріального і процесуального права.

Таким чином, колегія суддів приходять до висновку, що оскаржуване рішення ухвалене відповідно до норм матеріального та процесуального права, а висновки суду першої інстанції ґрунтуються на всебічному, повному та об'єктивному з'ясуванні всіх обставин, що мають значення для справи, які не спростовані доводами апеляційної скарги, у зв'язку з чим відсутні підстави для її задоволення.

Керуючись ст. 308, 311, 315, 316, 321, 322, 325,328, 329 КАС України, апеляційний суд,

ПОСТАНОВИВ:

Апеляційну скаргу 3 прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса ДПС України [REDACTED] залишити без задоволення.

Рішення Львівського окружного адміністративного суду від 15 березня 2024 року у справі № 380/30441/23 залишити без змін.

Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дати її прийняття та касаційному оскарженню не підлягає, крім випадків, передбачених пунктом другим частини п'ятої статті 328 КАС України, шляхом подання касаційної скарги безпосередньо до Верховного Суду протягом тридцяти днів з дня складення повного судового рішення.

Головуючий
суддя

Н. М.
Судова-
Хомнюк

судді

Т. В.
Онишкевич

Р. П. Сенник

